

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IV](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 15 : De Gratiis](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 15 : De Gratiis

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[45\] : De Gratiis](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IV

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - IV, 15 : De Gratiis](#)

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IV

[Mythologie, Lyon, 1612 - IV, 15 : Des Graces](#)

est une traduction de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IV

[Mythologie, Paris, 1627 - IV, 16 : Des Graces](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 15 : De Gratiis".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 03/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/5951>

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307
Format in-8
langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination p. 414-417

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques [Grâces](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 28/04/2023

dinem libidinosorum : quod tamen ad res diuiniore translatum immensam summi Dei liberalitatem & munificentiam significat, quia sine fūco & fallacijs mēs diuina prouidet rebus humanis, cum nihil omnino inde expectet se commodi relaturam. Cum igitur Cupidinem diuinitus in res humanas transfundi putarunt, merito optimum & pulcherrimum Deum esse dixerūt & antiquissimum, cum Dei benignitas sempiterna sit, ac tunc primum nobis cognita est, cum mundum creauit, quare cum chao mixtus fuisse dicitur : hanc ab hominum cupiditatibus secerntes celestem Cupidinem appellarunt. At qui in parte animi nostri rationis experte sit, cur non erit potius furor & infania quā Deus vocandus? nam Phocyades etiam illum Deum esse negauit, affectumque humanum existere asseruit, cum ita inquit :

ὅ γάρ ἐστις ὁ θεὸς ἔρις, πάθος δ' αἰὲν ἄλγος ἀπάντων.

Non Deus est Amor, ac cunctorum noxia cura.

At nunc de Gratijs dicamus.

De Gratijs.

CAP. XV.

GRATIAE, quae vocatae sunt à Latinis, à Graecis χάριτι, aliorum patetum filiae ab alijs scriptoribus creditae sunt. Hesiodus in Theogonia illas ex Eurynome Oceani filia, & è Ioue natas esse tradidit in his versibus :

τρεῖς δ' εἰσι εὐρυνόμῃ χάριτες τίς τε χαλκήρεϊς,

ἡ κλεινοῦ κοῦρη πολυήρατον ἄδ' ἀεὶ ἔχουσα.

Ἀγλαΐη τε, καὶ εὐφροσύνη, θάληϊ τε ἱερὰ τέλει.

Tres sibi & Eurynome Charitae parit, edita magno

Oceano forma praestanti & corpore Nympha,

Euphrosynen, atq; Aglaian, Thaliaq; decorant.

Orpheus verò in hymno quodam in laudem Charitum cōposito non Eurynomes, sed Eunomiae & Iouis filias esse ait in his :

διὸ τί μοι ὦ χάριτες μεγαλῶν μοι, ἀγλαότι μοι,

εὐχαίρις ζῆλος τε καὶ εὐνομίης βαρυκέλευς,

Ἀγλαΐη τε, θάλασσα, καὶ εὐφροσύνη πελοπλάς,

χαρμοσύνης γένετ' ἱερᾶ.

Huc agite o Charites celebres, Generanda propago,

De Ioue progenerata, Eunomiaq; parentibus olim:

Aglaia, Euphrosyneq; Thaliaq; splendida: clara

Laetitia matres.

Alj

Alij Iouis & Autonoe illas filias esse tradiderunt, nominaruntq; Pasitheim, Euphrosynen, & Aegialen. Antimachus antiquissimus poeta illas Aegles & Solis filias esse censuit. Has alij duas tantum putarunt, Clitan & Phaenam : Alij Auxo & Hegemonen, ut ait Pausanias in Boeoticis. Fuit Suadela etiam à nonnullis inter Gratias numerata. At communior tamen fuit sententia quòd tres fuerint, ut in eo versu testatur Meleager :

τρεῖς αἱ μὲν χάριτες, τρεῖς δὲ γλυκύπαρθενοι ὦρα.

Sunt triplices Charites, tres Hora: casta & viraq;.

Iunguntur vnà ferè semper à poetis, ut iunxit Horatius in quarto carminum :

*Gratia cum Nymphis, geminiq; sororibus audet
Ducere nuda choros.*

Harum vnà cæteris sororibus iuniorem Aglaiam Vulcani aiunt fuisse uxorem, ut eo versu indicatur :

Ἀγλαίαν δὲ ὃ Ἡφαιστος ποίηται ἀμύτιν.

Aglaiam facit uxorem Vulcanus at ipsam.

Omnes tamen scriptores Veneris alleclas putarunt Gratias, quarum de habitu non parua fuit disputatio. siquidem alij nudas, alij indutas fuisse voluerunt. Paul. in Boeoticis Gratias antiquitus tam à sculptoribus, quàm à pictoribus, & à poetis cum vestibis introductas fuisse testatur : quarum artifices Pythagoras Parmis, & Bupalus, & Apelles extitere ; & Socrates Sophronisci F. illas indutas in vestibulo arcis Atheniensium collocavit. His comas pulchras tribuerunt antiqui, ut in hoc carmine testatur Homerus in hymno in Apollinem :

αἰτὰρ ἰὺ πλόκαμοι χάριτες, καὶ εὐφροσύνη.

Pulchricoma Charites, & lata protinus Hora.

Horatius præterea in libro primo carminum illas soluisse zonas inquit, cum frustra zona sine vestimentis portari soleat, quæ cingulum est vestium, cum inquit :

Fernidus tecum puer & solutus

Gratia zonis, properentq; Nymphae.

Illæ igitur cum vestibis operirentur antiquitus, vel quia turpe esset aspectu nudas mulieres sine vestibis conspici, vel quia brumæ frigora formidarent, inciderunt in recentiores tanquam in latrones, à quibus spoliatae sint : & aufugere denique ex orbe terrarum sunt coactæ, ut præclare inquit ille poeta :

ἤχεται μὲν πίστις μεγάλη θεῶς, ἤχεται δ' αἰδρωῖν
 παρρησιῶν· χάρις τ' ὦ φίλα γλυῖ ἔλπειν.
*Ipsa fides perijt magni Dei, ipsa virorum
 Et probitas: terram diffugiunt Charites.*

Primus omnium mortalium Gratijs templum erexit Ereos quidam Rex Orchomeniorum: nam sepius ad Orchomenios has locum ire solitas ad fontem Acidaliū dixerunt antiqui, ut testis est Strabo libro nono. atque de Gratiis hactenus fabulosè.

¶ Dicuntur Gratiæ filię esse Iouis & Eurynomes, quod nihil aliud significat, quàm fertilitatem agrorum, frugumq; abundantiam: nam εὐρὺ latè significat, at εἶμος legem. hæc nimirum agrorum vbertas non nisi pacis beneficio prouenit, quod ipsum significat etiam Eunomia. vbi enim leges & equitas dominatur, cessatque vis, & latrocinia, & direptiones alienarum rerum; tunc agri ridet, domus lantantur, templa Deorum immortalium iucunda sunt, omnibusq; rebus ornamentum accedit. hoc tamen munus non est solius Eurynomes, aut Eunomiæ, aut Autonoes, quod nomen prudentiam significat: sed etiam Iouis. nam humanæ facultates nullæ sufficiunt ad Gratiarum procreationem, cum diuina clementia opus sit, & aeris temperie optimè affecti. Id enim senserūt illi qui Solis & Egles Gratiæ filias putarunt, cum nihil sine diuina bonitate, Solisq; calore nasci posse crediderint. Est enim profectò Sol omnium elementorum gubernator, è cuius vi radiorum vbertas agrorum & omnium rerum nitor exoritur. Sunt illæ tres coniunctæ sorores creditæ, quia triplex est vtilitas agriculturæ, è cultu agrorum scilicet, arborum, & animalium: quare illa nomina meritò data sunt Gratiis. Est enim ἀμύκη amœna arborū pullulatio, quippe cum ἀμύκη pullulare significet, vnde Thalia ducta est. Aglaia splendor est, & Euphrosyne lætitia, quæ ex agrorum cultu & vbertate dominum afficit. Hanc Aglaiam Vulcani uxorem dixerunt, quia splendor etiam sit è singulis artibus proueniens. alij Pasitheim vnā Gratiarum pro Aglaia esse dixerunt, quod ad gregis aut iumentorum huc illuc cursitantium lætitiā spectat: nam πασις currere significat, πᾶσι quoque. Istæ dictæ sunt beneficiorum Dææ, quoniam sine fertilitate agrorum nemo diues, nemo munificus esse potest. Dux illarū nos respiciunt, cum vna auertatur, quia multiplex est inef-

fin

ſis & terræ liberalitas, quæ tantum frugum accennum pro exiguo ſemini cumulo reddiderit, ſi cæli clementia ita patiatur. Neq; placet illorum ſententia, qui dicunt pro acceptis beneficiis duplicem gratiam referri convenire: quoniam viri boni multiplicem referunt: at mali non modò nullam, ſed iniurias plerumque pro acceptis beneficiis faceſſunt. quidam enim cum gratias referre nolunt, tum demum ſe liberos fore arbitrantur, ſi aliquam iræ ſimulationem inueniant. atque is non vir bonus planè eſt, ſed gratiarum venditor & mercator, qui facit beneficium vt duplex referat. Haſ virgines putarunt, quia honeſtiſſimum eſt lucrum è rebus prædictis, neq; tamen nudas omnino illas eſſe conceſſerim, quia nemo niſi inſanus, aut Deus optimus, & omnium pater nulla ſpe oblata eſt munificus. nam quæ in Deo laudabilis eſt munificentia & liberalitas, illa ſtultitia eſt in homine, niſi cum prudentia fuerit coniuncta. Vocatæ poſtea ſunt Charites non ſolum illæ ſuperiores, ſed omnia quæ iucunda viderentur, gratias continere, qualiſi leſitiam, dicta ſunt: vt in his inquit Muſæus:

πρὸς δ' ἑκαμλίων χάριτες ῥέουσ' αἱ δὲ παλαιαὶ
τρεῖς χάριτες ἡδίστατο τρυφικίαν. αἷς δ' ἔτις Ἡρῆς
ἑφ' ἄλμυς γάλας, ἰκατὸν χάριτας τινὲς ἄλγ.

Tres charites præſci falſò dixere, ſtuebant

Nam charites plures è membris. Vnum ocellus

Ridens ſtrobæbat centum, ſed pluribus, Herus.

Quid igitur ſibi per Gratianum inuentionem voluerunt antiqui: homines ad pacem & ad probitatem hortabantur, quoniam ex his per diuinam bonitatem, quæ ſemper vitis bonis eſt propenſa, omnia commoda, omnes diuitiæ, omnis tranquillitas in humanum genus manaret. atque ita homines ad ſtadium honeſtiſſimum agriculturæ hortabantur. Verùm cum iniuriæ & auaritia omnia recta conſilia ſubuertiffent, omnemque vitæ tranquillitatem, & agriculturæ ſtadium profanaſſent, haſ tertiam reliquiſſe inquit poetæ: quas cum ad priuata negotia quidam detorſiſſent, ſpoliarunt, nudas oſtenderunt, multisque iniuriis affecerunt, & ridicula quædam de illis conſinxerunt, quæ illis explananda relinquimus. Nunc verò dicamus de Horis.

De Horis. CAP. XVI.

DE Horarum parentibus & nominibus nulla eſt dubita-

D